

**De rekening:
423,39 euro.
Wat ontzettend
veel
voor twintig
luttele minuten!**

Een morele rem

Voor een tentamen moet ik alle ins en outs van het Nederlandse zorgsysteem leren. Met een overheersend gebrek aan plezier stamp ik de taken van een arbodienst in mijn hoofd, leer ik de kosten-utiliteitsratio berekenen en maak ik kennis met de Wulbz. Die afkorting staat voor Wet uitbreiding loondoorbetalingsverplichting bij ziekte. Ik moest dat net weer opnieuw opzoeken: zo weinig absorberend is mijn brein voor dit soort informatie.

Ook de nieuwe zorgverzekering behoort tot de studiestof. Ik weet nu dat één van de doelen van het nieuwe systeem is om mensen bewust te maken van de bergen geld die een piepklein beetje zorg al kost, en zo de *moral hazard* te verkleinen. Met die term - waar voor zover ik weet geen Nederlands woord voor bestaat - wordt het verschijnsel bedoeld dat mensen zich niet verantwoordelijk voelen als ze weten dat de kosten die ze veroorzaken toch wel worden vergoed. In dit geval: het gebrek aan een morele rem op zorggebruik. De no-claim is een van de instrumenten om dat te veranderen. Mij hebben ze al: ik ben bewust.

Een doorsnee avondje uit heeft mij afgeholpen van mijn *moral hazard*. Nieuw deze zomer was namelijk het jumpen. Een vermoeiende en immens onelegante manier van dansen waarbij je naar voren en naar achter schopt. Onder studenten wordt jumpen weliswaar niet overtuigd beoefend, maar soms kom je er niet onderuit. Toen bij het uitgaan een halfjaar geleden een jumpnummer werd gedraaid, besloot ik maar eens mee te doen. Mijn vriendin deed hetzelfde en binnen enkele seconden schopten wij elkaar keihard tegen de voeten. In de maanden erna ontstond op mijn wreef een klein bultje, dat ik zeker twee centimeter heen en weer kon bewegen. Mijn huisarts maakte me wijs dat het een ganglion was en wilde me doorsturen naar de chirurg. Ik twijfelde. De sporadische tintelingen en fikse drukpijn waren zeker hinderlijk, maar kostten me nauwelijks QALY's, om maar even bij de tentamenstof te blijven. Op aandringen van mijn moeder ging ik toch.

De chirurg keek een seconde en zei vastberaden tegen de assistent: 'Dit is geen ganglion. Snij het er maar uit en kijk wat het wel is.' Na twintig minuten stond ik weer buiten met twee minuscule hechtingen en een pleister. Drie weken later bleek het ding een klein angioliroom te zijn geweest. Twee maanden daarna kwam de rekening: 423,39 euro. Wat ontzettend veel voor twintig luttele minuten! Had ik dat geweten, dan had ik het uit pure zuinigheid, ook al betalen mijn ouders het gelukkig, waarschijnlijk niet laten weghalen. Met de no-claim en mijn eigen risico van vijfhonderd euro lacht de staat in z'n vuistje. Geen cent wordt vergoed en het doel is bereikt: weg *moral hazard*.

Hoe vaak voeren artsen kleine verrichtingen uit bij zichzelf? Ik zie een huisarts voor me die na het eten aan de keukentafel zijn eigen wratten wegbrandt. Een chirurg die in de lunchpauze even snel de likdoorn van een collega eruit snijdt. Een arts die de snee op het hoofd van een dochttertje dat is gevallen, zelf hecht. Mag dat eigenlijk allemaal wel? Ik kan me voorstellen dat de verleiding groot is.

In januari wordt de no-claim van 255 euro overigens vervangen door een verplicht eigen risico van 150 euro. Lopen door dit soort trucjes niet straks de armere en de zuinigere mensen rond met angioliroom en andere onschuldige, maar wel vervelende mankementen? Krijgen zo de mensen met een lagere sociaal-economische status, die toch al een slechtere gezondheid hebben, niet alleen maar meer kleine kwalen? Ik hoop het niet. Ik weet alleen dat ik een volgend angioliroom lekker houd. ■